

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 12 (121) грудень 2014 р.

Одразу два випускники Волинської православної богословської академії стали ченцями. Чин постригу відправив митрополит Луцький і Волинський Михаїл 3 листопада у кафедральному соборі Святої Трійці після Вечірні (на світлині Мирослави Якимчук).

Проїшовши час підготовки й послушництва, інспектор і викладач ВПБА диякон Петро Зборовський та диякон Олександр Громик вирішили відректися світського життя, присвятити себе особливому служінню Богіві. Після прийняття монаших обітниць вони отримали нові імена – Іларіон та Сильвестр – і зараховані насельниками до монастиря Святителя Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин на Ківереччині.

У цьому зворушливому богослужінні взяли участь ректор академії протоієрей Володимир Вакін, декан монастирів єпархії та намісник жидичинської обители ігумен Константин (Марченко), інші ченці, викладачі та студенти ВПБА, рідні й близькі новопострижених.

«Нелегко бути монахом! Спокус і падінь буде багато!» – підкреслив у проповіді архіпастир. Проте «все долається, всього можна досягти, якщо мати серце, відкрите для любові Господньої, благодаті, яка «немічне лікує і недостачу доповнює»». Високопреосвященний також закликав пам'ятати слова чернечої обітниць: усі подвиги чинити «з допомогою Божою».

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

14 грудня – пророка Наума

Старозавітний угодник Божий Наум – один із 12-ти т. зв. малих пророків. Він жив у VII ст. до Різдва Христового в Галілеї. Мав дар передбачати майбутнє. Старозавітна книга пророка Наума містить пророкування загибелі асирійського міста Ніневії. Описи дуже яскраві, немовби автор там перебував. Особливою величчю вирізняються образи, якими змальовується Господь – Ревнитель і Месник.

Обставини життя пророка невідомі. Помер він на 45-му році.

В Україні Наума вшановували як покровителя науки й розуму.

Колись із дня святого Наума розпочинали навчання в сільських дяківських школах. Доти вже закінчувалися сільськогосподарські роботи, у дітей з'являвся вільний час на науку, у батьків – можливість заплатити за неї. Платили дякові, який учив школярів, продуктами, дровами, свічками. Згодом у церковнопарафіяльних школах навчальний рік розпочинали з церковного Нового року, який випадає на 1 вересня (за ст. ст.).

Ідучи до школи, хлопець ставав навколішки і молився

вголос. Мати благословляла його іконою. Витягували свячену вербову гілочку і батько тричі стьобав нею сина, промовляв: «Святий отче Наум, виведи сина на ум!». Потім ішов до церкви, ставив свічку перед образом пророка зі словами: «Святому – на пошану, а моєму синові – на розум».

Окрім Наума, покровителями навчання вважались Іван Богослов, безсрібники Кузьма та Дем'ян. До них теж мали звертатися з молитвою, починаючи учбу.

Віталій КЛИМЧУК

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 55 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavia.volyn.ua

ХРОНІКА

В академії

19 жовтня в Любліні Волинська православна богословська академія (ВПБА) та Люблінський католицький університет Йона-Павла II (КУЛ) уклали угоду про співпрацю. Сайт *Vpba.org* повідомив, що документ передбачає співробітництво в галузі наукових досліджень, обмін ученими, студентами, їх публікаціями, проведення спільних культурних заходів.

Делегацію нашого вишу склали: ректор протоієрей Володимир Вакін, проректор з науково-дослідницької роботи священник Ярослав Черенюк та секретар вченої ради протоієрей Ігор Скиба.

Зі сторони ВПБА документ підписав о. Володимир, зі сторони КУЛу – ректор ксьондз Антоні Дембінський.

Наші священники також взяли участь в урочистому відкритті навчального року цього року.

22 жовтня о. Ярослав взяв участь у міжнародній конференції «Сім'я і політика в 20-ту річницю Міжнародного року сім'ї (1994–2014)» у Люблінському католицькому університеті Йона-Павла II. Проректор виголосив доповідь на тему «Православне вчення про сім'ю та сучасні виклики секуляризованого суспільства». Він виклав учення нашої Церкви в цій сфері, наголосив на відступах сучасного світу від Божественних заповідей, зокрема щодо гріха содомії (гомосексуалізму) та одностатевих «шлюбів».

29 жовтня відбулася зустріч студентів із членами волинського осередку Спільноти християнських письменників України (СХПУ). Поети й прозаїки – віряни різних конфесій – читали свої твори на духовну тематику.

«Спільнота – це поєднання людей для спільної діяльності. Якщо митців не гуртує щось принципово єдине, то така "спільнота" не виправдує своєї назви. Наша ж організація є справжньою спільнотою митців слова, бо ми голосимо засобами красного письменства те, у що спільно віруємо, хоч і належимо до різних Церков, – Єдиного Бога і Його Євангеліє. І цією спільною працею засвідчуємо християнську любов». Так сказав на завершенні літредактор інформаційно-видавничого центру нашої єпархії Віктор Гребенюк, чьогорічний лауреат обласної премії ім. А. Кримського, на яку його висунула СХПУ.

Проректор з навчальної роботи священник Василь Лозовицький подякував християнським літераторам за їхній труд і висловив надію, що це лише перша зустріч із ними у стінах духовного вишу.

6 листопада проректор з науково-дослідницької роботи ВПБА та настоятель парафії Воскресіння Христового в Луцьку священник Ярослав Черенюк взяв участь у культурній акції, присвяченій відкриттю Художнього музею в Луцьку цього дня 1973 року.

Тема заходу – «Анатолій Дублянський. Порятунком мистецьких скарбів магнатів Радзивилів із Олицького палацу». Вітаючи присутніх із річницею, отець розповів про митрополита Анатолія Дублянського як про видатного діяча Православної Церкви.

До речі, о. Ярослав – син Миколи Черенюка, художника, який був директором цього музею та виставку робіт якого, приурочену до 69-ї річниці від дня народження, відкрили наступного дня.

Керівництво та студенти ВПБА взяли участь у відкритті виставки ікон, влаштованої Генеральним консульством Республіки Польща в Луцьку та обласною організацією Національної спілки художників України.

Під час заходу **7 листопада** в «Галереї мистецтв» Спільноти в обласному центрі ректор протоієрей Володимир Вакін, проректор, священник Ярослав Черенюк та вихованці академії оглянули роботи т. зв. міжнародних пленерів – IV в Замлинні на Волині та VI у Новіцах (Польща).

У своєму слові отець ректор, передавши вітання й благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла з нагоди

ВАРТО ЗНАТИ

НОВОЗАВІТНІ ГРОШОВІ
ОДИНИЦІ У ФОКУСІ
УКРАЇНСЬКОЇ ГРИВНІ

Люди, які читають Новий Завіт і відвідують церковні Служби, натрапляють у текстах Писання, чують у проповідях священників згадки про грошові одиниці біблійних часів. Але тим, хто не займається нумізматикую та вивченням історії Стародавнього Риму чи Ізраїльського царства, важко зрозуміти глибинний зміст цих уривків. Спробуємо провести «економічну інтерпретацію» деяких біблійних текстів на сучасний український лад.

Події, описані в Новому Завіті, відносяться до І ст. н.е. У той час Ізраїль перебував під владою Римської імперії (частина території мала дея-

Асарій – римська мідна монета, яка дорівнювала чотирьом кодрантам. Про один асарій іде мова як про ціну за дві малі пташки (Мф. 10:29), а про два асарії – як ціну за п'ять (Лк. 12:6).

Кодрант – найдрібніша римська мідна монета, четвертина асарія. Кодрант згадується в повчаннях про те, що потрібно швидко миритися зі своїм суперником, щоб не потрапити у в'язницю, з якої не вийдеш, «поки не віддаси останній кодрант» (Мф. 5:25–26); а також у розповіді, де описується, як одна вбога вдова поклала в скарбницю все, що мала, – дві лепти, тобто кодрант (Мк. 12:41–44).

ку самоврядність). Тому в обігу були римські та грецькі грошові одиниці, а також національна гебрійська валюта – срібник (шекель), яка дорівнювала грецьким чотирьом драхмам. Саме в 30 таких монет оцінили Юдину зраду Ісуса Христа (Мф. 26:14–16).

У Новому Завіті йде мова про такі римські грошові одиниці:

- 1) динарій = 16 асаріїв = 64 кодранти;
- 2) асарій = 4 кодранти;
- 3) кодрант.

Динарій – римська срібна монета, яка приблизно відповідала грецькій драхмі. В епоху Нового Завіту один динарій складав звичайну денну плату солдата чи працівника-поденника. Динарій згадується в усіх чотирьох євангелістів і Одкровенні Івана Богослова:

1) у притчі про немилосердного боржника, який заборгував цареві 10 000 талантів та, буди звільнений від цього боргу, не захотів простити своєму товаришу борг у 100 динаріїв (Мф. 18:23–35);

2) у притчі про робітників у винограднику, яких господар наймав по динарію за день (Мф. 20:1–16);

3) у розповіді про те, як Ісус на запитання фарисеїв про сплату податків наказав принести монету, якою сплачується податок, – динарій – і запитав, чиє на ньому зображення та напис (Мф. 22:15–22; Мк. 12:13–17; Лк. 20:20–26);

4) у згадці про чудо насичення п'яти тисяч народу, коли апостоли на пропозицію Ісуса нагодувати людей запитали, чи піти купити хліба на 200 динаріїв і дати їм їсти (Мк. 6:30–44); апостол Филип казав, що хліба, купленого на 200 динаріїв, усім присутнім не вистачить (Ін. 6:1–15);

5) у розповіді про намащення Ісуса миром, коли одна жінка розбила алебастрову посудину мира з чистого дорогоцінного нардру і вилила Йому на голову, а дехто обурювався, що це миро можна було б продати більше як за 300 динаріїв і роздати вбогим (Мк. 14:3–9; Ін. 12:1–11);

6) у порівнянні двох боржників лихваря, одному з яких було прощено борг у 500 динаріїв, а іншому – в 50 (Лк. 7:41–43);

7) у притчі про милосердного самарянина, який залишив господарю заїжджого двору два динарії, щоб той подбав про пораненого чоловіка (Лк. 10:25–37);

8) в Одкровенні святого Йона Богослова, де сказано, що він чув голос, який говорив: «мірка пшениці за динарій, і три мірки ячменю за динарій» (Одрк. 6:6).

У Новому Завіті також іде мова про такі грецькі міри вартості:

- 1) талант = 60 мін = 1500 статирів = 6000 драхм;
- 2) міна = 25 статирів = 100 драхм;
- 3) статир = 2 дидрахми = 4 драхми;
- 4) дидрахма = 2 драхми;
- 5) драхма;
- 6) лепта.

Талант – приблизна ціна 26 кг срібла. Він згадується:

1) у притчі про немилосердного боржника (Мф. 18:23–35);

2) у притчі про таланти (п'ять, два й один), які довірив своїм рабам господар (Мф. 25:14–30).

Про талант також іде мова в Одкровенні Йона Богослова, де сказано, що град завбільшки як талант упав з неба на людей (Одрк. 16:21). Але тут, на нашу думку, слово «талант» ужито або як древньоєврейська (біля 34 кг), або грецька (біля 26 кг) міра ваги.

Міна – приблизна ціна 430 г срібла. Про неї згадується в притчі про десять мін, які чоловік високого роду, вирушаючи в далеку країну, дав своїм десятком рабам, щоб вони пустили їх у діло (Лк. 19:11–28).

Статир – срібна монета, що дорівнює чотирьом драхмам. Її мав знайти апостол Петро в роті риби, щоб заплатити податок на храм за Ісуса Христа і за себе (Мф. 17:24–27).

Дидрахма (подвійна драхма) – срібна монета вартістю дві драхми. За часів Ісуса Христа щорічна жертва на храм, яка повинна була вноситися кожним юдеєм, дорівнювала саме двом драхмам (Мф. 17:24–27).

Драхма – срібна монета. Згадується в притчі про загублену жінку драхму (Лк. 15:8–9) та розповіді про те, що після чудес, які вчинив апостол Павло в Ефесі, багато чарівників, зібравши свої книги загальною вартістю 50 000 драхм, спалили їх перед усіма (Діян. 19:19).

Лепта – найдрібніша грецька мідна монета в епоху Нового Завіту. Згадується в розповіді про дві вдовині лепти (Мк. 12:41–44; Лк. 21:1–4).

Далі проведемо порівняння описаних вище срібних і мідних монет із українською гривнею. Для цього скористаємося офіційним курсом срібла, встановленим Національним банком України станом на 14.11.2014 р.: 2425 грн 91 коп. за 10 тройських унцій. Маса тройської унції дорівнює 31,1034768 г. Тобто цей курс

відкриття виставки, зазначив, що такі імпрези допомагають наблизитись до Творця, ікони ж та їх вивчення сприяють духовності. Священик повідомив, що у ВПБА викладається предмет «Богослів'я ікони». Також, пригадуючи нещодавню поїздку до Греції, розповів про особливості візантійського іконопису.

Чоловічий хор ВПБА під керівництвом регента Василя Кравчука прикрасив захід духовними піснями.

Учасниками вернісажу також були: голова облдержадміністрації Володимир Гунчик, міський голова Микола Романюк, генеральний консул Беата Бживчи, представники інших конфесій, митці, громадськість.

13 листопада у бібліотеці академії представили комп'ютерну програму, яка автоматизує роботу з бібліотечними фондами, – УФД «Бібліотека». Про це повідомив сайт *Vpba.org*.

Програма забезпечує швидкий доступ до фондів: пошук книги здійснює студент на комп'ютері за ключовими термінами, а не як досі – за картками бібліотекар.

Під час презентації завідувач академічної бібліотеки Катерина Кованська розповіла, що для внесення фонду в електронний реєстр знадобився цілий рік.

Захід відбувся за участю митрополита Луцького і Волинського Михаїла, ректора протоієрея Володимира Вакіна, головного лікаря «Центру хірургії ока Професора Загурського» Тетяни Єремеевої, стараннями якої придбано ліцензовану версію програми, викладачі та студенти ВПБА.

У Луцькому районному деканаті

19 жовтня настоятель парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Гаразджа священник Андрій Мовчанюк відслужив заупокійну літію та освятив монумент «Синам і дочкам України».

Його встановлено в пам'ять про 215 односельчан, які стали жертвами Другої світової війни: загинули в лавах УПА, Червоної армії, від гітлерівських та сталінських репресій, а також від рабської праці в Німеччині та Сибіру. Перед цим душпастир відслужив подібну відправу в храмі після Божественної Літургії, а потому парафіяни вирушили хресною ходою до пам'ятного знака.

У відкритті монумента взяли участь представники обласної та районної влади, піддубцівський сільський голова Борис Горбатюк, Олена Душка – жителя міста Калущ Івано-Франківської області, дочка загиблої в Німеччині.

10 листопада єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла очолив Літургію в храмі Великомучениці Параскеви-П'ятниці с. Чаруків з нагоди престольного свята.

Із вікарієм єпархії служили: канцлер протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, декан протоієрей Володимир Присяжнюк, настоятель парафії протоієрей Ігор Скиба, інше духовенство – місцеве та з Ківерецького, Горохівського деканатів, а також Рівненщини.

У капеланській службі

20 жовтня капелан добровольчого батальйону «Січ» священник Олександр Вронський доставив новий броньований автомобіль «Сітроен» у зону АТО для потреб цього військового формування.

Як повідомляє сайт *Volynnews.com*, авто придбано завдяки музичному гурту афганців «Табу» з Володимира-Волинського та декільком іншим жертводавцям. Передача відбулася **16 жовтня** на Театральному майдані обласного центру. Чин освятив відправив о. Олександр, а митрополит Луцький і Волинський Михаїл благословив капелана в далеку дорогу та щасливе повернення.

20 жовтня владику Михаїл освятив отоларингологічне відділення обласної клінічної лікарні, в якому зробили капітальний ремонт.

Продовження. Початок на с. 2

До молитви зокрема долучились: капелан установи та настоятель її храму Великомученика Пантелеймона священник Назар Бабій, духовенство кафедрального собору Святої Трійці, радник Президента України Ольга Богомолець, голова облдержадміністрації Володимир Гунчик, головний лікар Іван Сидор, персонал закладу.

Не того духу

Від духовності та конфесійної приналежності народного депутата України залежить його діяльність як політика. Це підкреслив наш митрополит на завершення недільної проповіді **26 жовтня** у кафедральному соборі Святої Трійці.

За словами владики, деякі кандидати в депутати намагалися заручитись його підтримкою, але не одержали її. «Де ти вчора був? Я тебе ні разу в церкві не бачив. Вже не говорячи, що ти зі мною не спілкувався... То якщо ти зі мною, з митрополитом, не спілкуєшся, марно думати, що на простих людей будеш звертати увагу...»

Але навіть коли політики бувають у храмі, то, на думку архієрея, треба ще з'ясувати його конфесійну належність. «Якщо ця Церква очолювала сепаратистів, значить він [кандидат у депутати] теж по духу сепаратист, бо він теж пішов у ту церкву. Продасть теж Україну. В іншій формі, в іншому форматі, але продасть. Дух не той, душа не та і розум не той. І вчинки будуть такі». При цьому високопреосвященний не уточнив, яку саме конфесію він має на увазі.

Коли знову визволяємо

28 жовтня митрополит Луцький і Волинський Михаїл відслужив на Меморіальному комплексі вічної слави в обласному центрі заупокійну літню по загиблих у Другій світовій війні. Разом із соборним духовенством владики прийшов, аби вшанувати полеглих у 70-ту річницю з дня вигнання з України нацистських загарбників.

У богослужінні взяли участь: голова ОДА Володимир Гунчик, голова облради Валентин Вітер, міський голова Микола Романюк, ветерани та громадськість.

У монастирі

25 жовтня, напередодні виборів до Верховної Ради, декан монастирів єпархії та намісник чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин, що на Ківереччині, дав інтерв'ю телеканалу «Громадське. Волинь».

Ігумен Константин (Марченко) розповів про звернення православного люду по допомогу до Всевишнього – у часи випробувань (як-от нинішня війна на Сході), перед виборами чи з особистими клопотами.

На запитання «Чи вся влада від Бога?» душпастир відповів: усе в цьому світі здійснюється по волі Господа. І вся влада від Нього, тільки в одних випадках вона дається з промислу Божого, а в інших – за попусненням Божим. Стосовно ж виборів зауважив: ми обираємо в органи державної влади собі подібних. Також розкритикував байдуху виборців: «Сьогодні вони ігнорують своє право, дане Богом, а завтра нарікають та біжать на майдани».

Які в соборі дзвони

31 жовтня інтернет-видання Volynpost.com опублікувало статтю «Дзвони Луцька мають цілюще звучання», де йдеться про кафедральний собор Святої Трійці.

Дзвонар студент Волинської православної богословської академії Микола Царик розповів журналістові, що в центральному храмі єпархії є сім малих дзвонів та один великий, виготовлений 1907 року, вагою понад 3 тонни. Балки, до яких вони кріпляться, скоріш за все, прибули сплавом, річкою, тож дуже міцні.

Розповів вихованець духовної школи і про складнощі дзвонарної справи. Зокрема, про вплив погодних умов: у лютий мороз дзвін може розколотися, при сильному вітрі звук розсіюється, дощ приглушує звучання.

ВАРТО ЗНАТИ

Закінчення. Початок на с. 2

установлено приблизно за 311 г срібла. Відповідно вартість 1 кг срібла – близько 7800 грн. З огляду на це отримаємо: талант = 202 800 грн, міна = 3380 грн, статир = 135 грн 20 коп., ди-драхма = 67 грн 60 коп., драхма = 33 грн 80 коп., динарий = 33 грн 80 коп., асарій = 2 грн 11 коп., кодрант = 53 коп.

Вивіши такі співвідношення, отримаємо сучасний економічний зміст окремих новозавітних текстів на український лад.

1. Зрада Юдою Ісуса Христа була оцінена в 4056 грн.

2. Немилосердний боржник був винен цареві 2 млрд 280 тис. грн (!), а його товариш йому – 3380 грн.

3. Робітники працювали у винограднику за 33 грн 80 коп. в день. Для порівняння зазначимо, що 2014 р. мінімальна заробітна плата в Україні в погодинному розмірі становить 7 грн 30 коп. Тобто при восьмигодинному робочому дні вітчизняні робітники повинні отримувати не менше 58 грн 40 коп. за день.

4. Податки сплачувалися монетами номіналом 33 грн 80 коп.

5. Апостоли вважали, що 6760 грн не вистачить для нагодування п'яти тисяч людей. До прикладу: якщо прийняти, що буханка білого хліба зараз коштує 4 грн 75 коп., то на цю суму можна було б купити 1423 буханки, і кожному чоловікові, якщо не враховувати жінок і дітей, дісталося б по 285 г хліба.

6. Миро, яке принесла жінка для намащення Ісуса, коштувало 101 40 грн.

7. Лихвар пробачив одному боржникові 16 900 грн боргу, а іншому – 1690 грн.

8. Милосердний самарянин залишив господарю заїжджого двору 67 грн 60 коп. До прикладу, в Луцьку ночувля одній людині обійдеться від 60 грн у гостелі (класичний чотиримісний номер)

до 550 грн в бутік-готелі «Залескі» (стандартний двомісний номер зі сніданком).

9. Дві малі пташки продавалися за 2 грн 11 коп., а п'ять – за 4 грн 22 коп.

10. Вбога вдова поклала в скарбницю 53 коп.

11. Господар довірив своїм трьом рабам 1 млн 140 тис. грн, 405 600 грн та 202 800 грн відповідно.

12. Чоловік високого роду дав своїм десятиєм рабам для ведення справи по 3380 грн кожному. Для порівняння зазначимо, що в 2014 р. мінімальна заробітна плата в Україні у місячному розмірі становить 1218 грн. Тобто отримана ними сума приблизно складає мінімальний офіційний заробіток українця за три місяці.

13. Петро мав заплатити податок за себе та Ісуса в розмірі 135 грн 20 коп. Цікаво, а скільки кожен із нас жертвує на храм у рік?

14. Жінка загубила, а потім знайшла 33 грн 80 коп.

15. Спалені в Ефесі чародійські книги коштували 1 млн 690 тис. грн (!). До прикладу, в держбюджеті України на 2014 р. на випуск продукції за програмою «Українська книга» передбачено 28 млн 387 тис. грн.

Отже, можна зробити такі висновки:

1) у Новому Заповіті, окрім гебрійського срібника, згадуються як грецькі, так і римські грошові одиниці;

2) до римських монет відноситься срібна – динарий, а також мідні – асарій і кодрант;

3) грецькими мірами вартості, про які йде мова в Новому Заповіті, є талант, міна, статир, ди-драхма, драхма та лепта.

Сподіваємося, що наведена тут економічна інтерпретація окремих біблійних текстів «на український лад» допоможе краще зрозуміти нам їхній глибинний зміст.

Олеся ТОЦЬКА,

кандидат економічних наук,
доцент СНУ ім. Лесі Українки

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

У КРАЇНІ ВІЧНОСТІ

Запитання: «На кожній Службі ми молимося про дарування нам бездоганної смерті. Яку смерть Православна Церква вважає ганебною і яку бездоганною, мирною?»

Смерть – доля всіх людей, «путь усієї землі» (3 Цар. 2:2). Смерть є останньою подією земного життя людини. Для праведника закінчується час подвигу, а у грішника віднімається остання можливість коїти гріхи.

Слово Боже називає кончину грішників лютою (Пс. 33:22), якщо навіть зовні вона була звичайною і спокійною. Люта вона тому, що за її воротами починаються люті терзання, нескінченна скорбота. «Коли такі лиха очікують грішників, – яка буде їм користь від того, чи вдома і на ліжку своєму вони закінчать життя? Так само, як і праведникам не буде ніякої шкоди від того, що закінчать це життя від меча чи заліза і вогню, коли вони мають перейти до вічних благ. Воїстину смерть грішників люта. Така була смерть того багача, який показав презирство до Лазаря і, хоча закінчив своє життя вдома, на ліжку, своєю смертю, в присутності друзів, але, відійшовши, горів у вогні і не міг знайти там ніякої розради в благоденстві істинного життя» (св. Йоан Златоуст).

Смерть будь-якого християнина, який жив угодно Богові, бездоганна, тобто неосудлива. «Чесна перед Господом смерть преподобних Його» (Пс. 115:6). Чесна – значить, почесна, з честю. У молитовному проханні вона названа також *мирною*, тобто в мирі з Богом. У Біблії перед нами проходить не тільки життя праведників, а й їхня блаженна смерть: кончина патріархів, які наситилися життям (Бут 25:7; 35:29; 49:33), смерть Мойсея на горі Нево, з вершини якої він

побачив Обітовану землю (Втор. 34:1–7), тиха смерть Давида, який помер у поважній сивині (1 Пар. 29:28), мучеництво апостола Стефана, який молився за убивць, що побивали його камінням: «Господи! Не вважай їм це за гріх!» (Діян. 7:60). Слово Боже дає в нагороду особливу честь тим, хто у великій битві добра і зла був з Богом: «... Блаженні мертві, які вмирають у Господі; так, говорить Дух, вони заспокояться від трудів своїх, і діла їхні йдуть услід за ними» (Одкр. 14:13).

Щоб і нам сподобитися безболісної кончини, треба щодня починати з думки про те, що ще нічого не зроблено для спасіння, й іншого дня більше не буде. Господь, Якому ми не тільки віримо, а й в усьому довіряємо, дає кожному можливість приготувати себе вірою, добривою

ми справами, виконанням євангельських заповідей до того особливого дня. Тоді кожен християнин може «зустріти смерть без страху, мирно, не ганебно, не як грізний закон природи, але як батьківський поклік безсмертного Отця Небесного, святого, блаженного, в країну вічності» (свт. Йоан Златоуст).

Священик Андрій ХРОМЯК,
кандидат богословських наук,
викладач Волинської православної
богословської академії

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; hazeta.vyev@gmail.com

Досі вірите гороскопам?

Лжепророки сучасності, ворожіння, астрологія, «біла» і «чорна» магія, «віщі сніги»... Про ці та інші небезпеки говорили у черговій передачі «Що каже священник», яка вийшла **31 жовтня** на державному телеканалі «Нова Волинь».

Гостем студії був настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки (Княгинінок) Луцького районного деканату протоієрей Михайло Бучак.

Якщо подивившись передачу (запис якої можна переглянути на єпархіяльному сайті), у вас є запитання, якщо у вашому житті з'являються подібні виклики, то просимо звернутись до інформаційної служби єпархії – і в наступних випусках ми продовжимо цю тему. Підкажіть нам, будь ласка, й інші теми для передачі.

Завтра може не бути...

У храмах єпархії відбулися заупокійні богослужіння Димитрівської поминальної суботи. Цьогоріч вона відрзнялася посиленою молитвою по героях «Небесної сотні» та воїнах, які віддали життя за Україну. Вірян, що прийшли помолитися за померлих, було ще більше, ніж у минулі роки.

1 листопада Божественну Літургію та панахиду в кафедральному соборі Святої Трійці очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. У проповіді архієпископа наголосив на пам'яті про вічність, на увазі до своїх ближніх, які поряд, бо «завтра їх може вже не бути».

Православна Церква встановила цей особливий поминальний день у суботу перед святом великомученика Дмитрія Солунського. Історія поминальниці сягає XIV ст. Князь московський і володимирський Дмитрій Донський після перемоги над татарами на Куликовому полі 1380 р. звернувся до преподобного Сергія Радонезького з пропозицією вшанувати загиблих воїнів у суботу перед днем його небесного покровителя. Згодом цього дня стали поминати всіх померлих родичів, і субота напередодні 8 листопада стала називатися Батьківською поминальною.

У Володимирському міському деканаті

3 листопада помічник декана протоієрей Ігор Бігун, інше духовенство цього та районного деканатів відвідали 26-ту артилерійську бригаду на одному з полігонів за межами нашої єпархії.

Душпастир відслужив для армійців молебень з нагоди Дня артилериста, освятили військову техніку та передали їм гуманітарну допомогу – їжу, одяг і ліки. Бійці ж провели для священнослужителів екскурсію частиною та запросили на обід польової солдатської кухні.

Як повідомив інформаційній службі єпархії о. Ігор, військовослужбовці були дуже раді духовній і матеріальній підтримці священників саме нашої Церкви.

У Горохівському деканаті

4 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну Літургію у храмі Рівноапостольного князя Володимира Великого с. Стрільче. Місцева парафія нещодавно перейшла з Московської в Київський Патріархат.

У проповіді високопреосвященний підкреслив, що в цій святині Служба Божа архієрейським чином українською мовою служить вперше. Також розповів про різні підходи до розуміння любові: любов до Бога, до ближнього, до себе, земне кохання. Наголосив, що любові ми потребуємо за своєю природою, особливо любові Всевишнього – до людей: «Сьогодні Церква, тобто ми з вами, як ніколи потребуємо цієї Божественної любові. Божественної любові, яка би спонукала нас до єдності, до миру, до щасливого буття тут, на землі».

Згадуючи про Казанський образ Богоматері, особливе вшанування якого випадає на той день, зауважив: Волинська земля – під опікою Богородиці, про це свідчить велика кількість її чудотворних ікон, явлень.

Під час Відправи митрополит висвятив на ієромонаха інспектора і викладача

Закінчення на с. 6

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Свята мучениця Катерина». XVIII ст. Полотно, олія. Походить із Покровської церкви с. Дорогиничі Локачинського деканату. Зберігається у Музеї волинської ікони.

В Україні ставлення до Катерини, як і до інших великомучениць, було особливим: довірливим і життєвським. Невипадково вважається вона покровителькою жіноцтва, молодих дівчат. Катерина – «чиста душею», так перекладається її ім'я з грецької.

Життя святої припало на кінець III – початок IV ст., період найтяжчих гонінь на християн за часів імператора Максиміліана. Катерина була дочкою царя Ксантоса. Місто Александрія (Північний Єгипет), де мешкала родина царя, вважалася тоді центром наук та мистецтв. Здібна й допитлива дівчина вивчала філософію, ораторське мистецтво, медицину, знала чимало мов. Мати Катерини була таємною християнкою, і через неї царівна ознайомилася з християнським ученням, яке справило на неї надзвичайне враження. Завдяки розуму й обізнаності в багатьох науках Катерина навернула у християнську віру багатьох людей і перемагала у дискусіях з язичницькими філософами.

Катерину примушували відмовитися од віри в Єдиного Бога і принести жертву язичницьким богам. Після категоричної відмови мученицю довго кували, а потім вкинули до в'язниці. Спеціально для залякування Катерини виготовили знаряддя тортур: на вісь насадили чотири дерев'яні колеса, вкритих залізними вістрями. Обертаючись у різні боки, вони повинні були розтерзати тіло. Життя розповідає, як невидима сила зруйнувала цю споруду, колеса розлетілися. А потім в оточенні ангелів з'явився Сам Христос, щоб зміцнити Катерину перед майбутніми муками. З молитвою покляла вона голову на плаху.

Типів зображення великомучениці Катерини декілька. Варіанти зумовлені тим, що свята вшановується і у Східній, і в Західній Церквах, де виникають різні особливості цієї іконографії.

Перші лики Катерини, що збереглися, відносяться до VIII–IX ст. Мучениця традиційно постає в царських одежах, з вінцем на голові та хрестом

у правиці. Відомі зображення святої, що спирається на колесо, з пальмовою гілкою в руці.

Київська Русь пошанування великомучениці Катерини запозичила з Візантії, що відповідає часу активної популяризації її особи взагалі. Її зображення є, наприклад, у Софії Київській (XI ст.). Наступна хвиля популяризації угодниці спостерігається у XVIII ст. В іконописі XVIII–XIX ст. поступово поширюється академічна живописна манера, тому зображення святої більше нагадує західноєвропейські відповідники.

Такою бачимо мученицю Катерину у виконанні невідомого волинського маляра на іконі з Дорогиничів. Образ є втіленням дівочої вроди і чистоти. Згідно із західною живописною манерою, вона зображена на тлі скромного пейзажу: серед порослих травою пагорбів з поодинокими деревами, під небом із сірими хмарами, з-за яких пробивається сонячне світло, роблячи світ жовто-рожевим. Постава сповнена урочистого спокою, миловидного лиця торкнулись задума і світла печаль. Голова Катерини непокрита, але волосся укладено у гарну зачіску. Навколо голови – висвітлене тла, але немає німба. Водночас, за візантійською традицією, свята Катерина – в одежах червоно-синьої гами, що символізує мучеництво, увінчана короною з каменями як підтвердження знатного походження. У лівій руці вона тримає зелену пальмову гілку – символ вічного життя серед святих; жестом правої, притуленої до грудей, виражає вдячність за прийняття Божої благодаті.

Тема мученицького подвигу передається з допомогою зображення знарядь тортур: колеса з вістрями, гаків, меча. Але кинуті під ноги, вони символізують ще й перемогу Христову над смертю. А вінок із рожево-білих троянд над чолом святої, як і білосніжна сорочка, передають не лише духовну і тілесну чистоту Катерини, але є біблійним символом, що свідчить про майбутню її славу: «І коли з'явиться Пастиренадальник, ви одержите нев'янучий вінець слави» (1 Пет. 5:4).

Ангеліна ВИГОДНИК,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

Любов як храм

16 листопада у церкві Великомучениці Параскеви-П'ятниці с. Соснина Іваничівського деканату освятили новий престіл і розписи. Чин освячення та Божественну Літургію очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

У проповіді владика зазначив, що любов є справжнім, а не вдаваним почуттям, якщо видно її плоди. «Любов – не споживання, а жертвність: любити дітей – жертвність, любити державу – жертвність, любити храм – жертвність... Любов відродить, любов примирить». Прагнення парафіян відродити цей храм теж є ознакою любові. І відновлення миру – також зовнішня дія нашої внутрішньої любові до ближнього.

Насамкінець високопреосвященний вручив нагороди за активну працю на церковній ниві: заступник голови районної ради Юрій Мазурок удостоєний ордена Великомученика Юрія Переможця, ордена Архістрати́га Михаїла – Олександр Малашко та Ярослав Рицай (за його кошти придбано у храм усі світильники, зокрема два панікадила), митрополичих благословенних грамот – багато парафіян.

З архієреєм служили: священники Іваничівського та Нововолинського деканатів, настоятель парафії протоієрей Володимир Конопко.

Божий дім у цьому селі (раніше називалося Бискупичі Шляхетські) споруджено 1781 року за кошти поміщика Харевича як уніатський (але діяв лише як православний). Він цікавий з архітектурного погляду: зведений у поєднанні елементів українського бароко з класицизмом, 1880 року дещо змінений у псевдоруському стилі. В 1960-му церкву закрили, спершу приміщення використовували як комору, довгі роки вона стояла бездоглядною й нищилась. У комуністичній владі був намір висадити її в повітря, але цього не зробили тільки через надто міцні мурі (при вибуху могла б постраждати контора колгоспу). Дзвони й високохудожні царські врата було забрано до луцьких музеїв.

Із початком демократизації група православних домоглась визнання цих напівруйн пам'яткою архітектури. Щойно відновлена українська держава навіть виділила кошти й фахівців на реставрацію. Багато потрудилась і сама громада. 19 грудня 1993 року у відродженій святині вперше відслужили Літургію. А вже в січні наступного парафія перейшла у Київський Патріархат, тож нині відзначає 20-річчя цієї події.

У 2000-му було розписано вівтар, а цього року вдалося завершити розпис усього храму (автори Юрій Синько зі співробітниками).

Разом із громадою молилась голова сільради Марія Синюк.

Віктор ГРЕБЕНЮК. Світлина інформаційної служби епархії

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

Місце молитви і примирення

19 жовтня митрополит Луцький і Волинський Михаїл у с. Крупа Луцького районного деканату освятив пам'ятник. Це статуя Діви Марії з оморфом, за якою – плити з викарбуваними іменами полеглих у Другій світовій війні (у лавах УПА та Червоної армії), Афганській війні, жертв політичних репресій.

До монумента, що в центрі села, на роздоріжжі, парафіяни прибули хресним ходом від храму Покрови Пресвятої Богородиці. Після освяти відправлено заупокійну літію.

У проповіді високопреосвященний, зокрема, сказав: «Ви чули, що нібито нема української ідеї. Неправда це! Українська ідея – це коли українець у центрі ідеї. Нам заповідано, що маємо любити ближнього свого, як самого себе. Тож маємо навчитись любити самих себе, тоді навчимося любити ближніх». І ті, що загинули за Батьківщину, показують нам, як треба любити самих себе – свій народ, свою землю.

В освяченні взяли участь настоятель місцевої громади протоієрей Роман Нестер, інші священнослужителі, ветерани УПА, в.о. голови райдержадміністрації Арсен Сидорчук, голова сільради Юрій Семенюк. До речі, монумент установлено за кошти сільської ради.

Автор проекту художник Віктор Міщук, присутній на освяченні, подарував церкві ікону Покрови, якій, за його словами, 120 років. Хори Крупенського і Підгаєцького сільських клубів дали великий концерт.

За почином настоятеля відтепер щорічно на Покрову проводитимуть до цього пам'ятника хресний хід із поминанням загиблих.

Віктор ГРЕБЕНЮК. Світлина 1 інформаційної служби єпархії

Свято в Затурцях

27 жовтня митрополит Михаїл освятив іконостас у храмі Преподобної Параскеви Сербської с. Затурці Локачинського деканату, очолив Божественну Літургію з нагоди престольного празника.

У казанні архіпастир розповів про смисл відвідування православним християнином храму Божого, причину його будівництва. Розтлумачив і суть самого дому Господнього («це місце святе»), сенс його існування («як земний, матеріальний прообраз Царства Небесного»).

Із високопреосвященим служили: декан протоієрей Ігор Дружинець, настоятель громади протоієрей Василь Кравець, інше духовенство – місцеве та з Ковеля.

Уперше тут було освячено дерев'яну церкву в 1922 році. Будівництво другого храму тривало 10 літ, а рік тому владика освятив його.

Орест ВЛАСЮК. Світлина 3 інформаційної служби єпархії

Для Бога і себе

2 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл освятив новий храм Волинської ікони Божої Матері в с. Богушівка Луцького районного деканату та очолив у ньому Службу. Також владика освятив іконостас цієї церкви.

Досі Божого дому в невеликому селі, що належить до Боголюбської сільради, не було. Православна громада утворилася п'ять років тому, взявшись за зведення святині.

У проповіді архіпастир наголосив на важливості будовання

храмів Божих і цього зокрема, закликавши віруючих якомога частіше відвідувати його, щоб славити Творця.

За святковою Відправою з високопреосвященим служили: декан протоієрей Володимир Присяжнюк, настоятель парафії священник Роман Медведєв та інше духовенство. Найактивніші парафіяни одержали митрополичі благословенні грамоти.

Орест ВЛАСЮК. Світлина 2 інформаційної служби єпархії

Маленький ювілей у Новосілках

8 листопада єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословення митрополита Луцького і Волинського Михаїла очолив престольний празник і відзначення 10-річчя освяти храму парафії Великомученика Димитрія Солунського с. Новосілки Горохівського деканату.

У проповіді за Божественною Літургією вікарій єпархії нагадав факти із життя угодника Господнього, звернувся до громади з настановами.

На завершення Відправи учні місцевої школи віршами та піснею привітали присутніх зі святом. Декількох парафіян цього дня нагороджено митрополичими благословенними грамотами за заслуги перед Церквою.

Із владикою Матфеем служили: декан протоієрей Андрій Сидор, настоятель протоієрей Василь Ціко, священники з довколишніх сіл.

Наталія КЛИМКО. Світлина 4 з архіву єпископа Матфея

Закінчення. Початок на с. 2, 3

Волинської православної богословської академії ієродиякона Іларіона (Зборовського) і вручив благословенні грамоти декільком активним парафіянам.

Із владику служили: декан протоієрей Андрій Сидор, декан монастирів єпархії та намісник чоловічого монастиря Святого Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин на Ківереччині, ігумен Константин (Марченко), настоятель парафії протоієрей Андрій Лотоцький, інше місцеве духовенство.

12 листопада черговий автомобіль з гуманітарною допомогою відправлено з Горохова на Схід України. Силами парафії Вознесіння Господнього (настоятель – декан протоієрей Андрій Сидор) зібрано 7 тисяч гривень, за які придбали 72 пари взуття.

Душпастир благословив на щасливу подорож водія Михайла Стецюка та голову управління агропромислового розвитку міста Миколу Панасюка. Перед поїздкою прочитав молитву та освятив машину.

Кошти, які жертвують парафіяни Свято-Вознесенської громади, не раз допомагали тим, хто потребує підмоги. Так, за декілька місяців вдалося зібрати 14 500 гривень на лікування Дениса Бурака, 5 тисяч – для батьків, сини яких воюють на Донбасі.

У Володимирському районному деканаті

6 листопада помічник протоієрей Микола Гінайло перебував на військовому полігоні поблизу Володимира-Волинського: відвідав прикордонників, які незабаром відправилися в зону АТО, на їхнє прохання.

Душпастир відслужив заздравний молебень, освятив техніку, благословив бійців на захист Вітчизни та щасливе повернення додому. Декому із них священнослужитель роздав іконки, хрестики, окропив їх освяченою водою.

Молились воїни різних конфесій: православні, греко- та римо-католики, протестанти.

Цього ж дня о. Микола стараннями благодійного фонду «Матері Божої неустанної помочі», який він очолює, передав для однієї з переселенок із Донбасу дитячий візок для її дев'ятимісячного сина.

Загалом фонд допоміг п'яти особливо потребуючим сім'ям переселенців та продовжує благодійницьку роботу.

У Дніпрі

Митрополит Луцький і Волинський Михайл взяв участь у першому відзначенні актового дня Дніпропетровської духовної семінарії (ДДС) у день преподобного Нестора Літописця, якого вважають покровителем цього навчального закладу. Про це повідомив сайт Seminaria.dp.ua.

Увечері **8 листопада** владику на запрошення єпископа Дніпропетровського і Криворізького Симеона очолив Усенічну в храмі Різдва Пресвятої Богородиці, що в обласному центрі, а **9 листопада** – Божественну Літургію в семінарській церкві Первоверховних апостолів Петра й Павла.

До Богослужіння долучилися інші архієреї, ректор ДДС протоієрей Орест Юнак, представники інших навчальних закладів, зокрема, проректор з навчальної роботи Волинської православної богословської академії священник Василь Лозовицький, інше духовенство.

У слові на завершення молебню до св. Нестора митрополит Михайл розкрив мету і завдання духовної школи та привітав адміністрацію, викладачів і студентів зі святом.

Пізніше в семінарському храмі відбулося урочисте засідання та концерт.

У Рожищанському деканаті

9 листопада єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла освятив новий храм Успіння Пресвятої Богородиці в с. Духче.

Історія парафії розпочинається у 2005 році з її реєстрації. Спочатку була капличка. Новий Божий дім стоїть на місцевому кладовищі за один кілометр від села.

ПОСТАТІ

ДИСИДЕНТ... В'ЯЗЕНЬ... ВИКЛАДАЧ СЕМІНАРІЇ

8 листопада настоятель парафії Воскресіння Христового в Луцьку священик Ярослав Черенюк відслужив панахиду по Дмитру Іващенко з нагоди 95-річчя від дня народження. Вона відбулася на міському кладовищі поблизу с. Гаразджа. У проповіді душпастир згадав про діяльність цього патріота, закликав присутніх молитися за спасіння його душі.

Згадаймо і ми віхи життя цього достойника, бо ж святість життя проявляється у різних формах, та найперше в праці для ближніх. Він для багатьох був світочем, прикладом, живою легендою. Дмитро Полікарпович Іващенко (08.11.1919–12.07.2004) – лідер дисидентського руху 60-х років на Волині, викладач, керівник літературних студій, талановитий учитель, особа незвичайна, з винятково складною долею.

Родом із Полтавщини, дивом вижив під час голодомору 1932–1933 років, пройшов пекло війни 1941–1945-го, куди пішов добровольцем зі студентської лави. Очевидно, оберігав його святий покровитель великомученик Дмитрій, бо вцілів після поранень, контузії, бо тринадцять разів тону в і вертався до життя.

Після війни приїхав працювати на Волинь. Свою роль у його долі відіграла зустріч у квітні 1945 року з волинянкою Марією Мочичук із села Мильці. Вона була членом ОУН – УПА. В любові до України була безкомпромісна і мужня, мала поетичну, духовно багату натуру, знала безліч народних пісень і прекрасно виконувала їх. Молодих людей поєднали романтичні почуття, але їхні стосунки обірвала війна. Про долю Марії довідався аж у 70-х: вона загинула від власної кулі в криївці, рятуючись від карального рейду НКВС.

З 1955 по 1965 роки Дмитро Іващенко працював у Луцькому вчительському (згодом – педагогічному) інституті, де зробив значний вплив на розвиток української філології та літератури. В автобіографії писав: «Це був період, коли повіяло хрущовською відлигою. Я з захопленням сприймав появу творів шестидесятників, особливо – В. Симоненка, М. Вінграновського, Л. Костенка, І. Світличного, І. Драча. Хотілося донести ці нові віяння і до студентів. І не помітив, як відлига перетворилась на ожеледицю. І підсковзнувся». Людині природно прагнути пізнання. Поширення у ті роки самвидавчої літератури розширяло кругозір, створювало правдиву картину про українську історію і письменство, розкривало злочинні дії імперської системи щодо нашої нації. З лекцій, семінарів, колоквиумів Д. Іващенко в Луцькому педінституті починалась поетична творчість відомих творців слова – Олександра Богачука, Костя Шишка, Лесі Ковальчук, Івана Чернецького, Йосипа Струцюка.

Викладач залучав студентів до вічних

людських ідеалів, які рухали ним самим. Був прихильником літератури високої. Не сприймав брутальності. Та радянський режим не залишив його без уваги. Відповідні органи уміло сфабрикували справу про антидержавну діяльність викладачів Д. Іващенко та В. Мороза. Юдівські «принципи» працювали на повну потужність. Колега і начебто приятель три роки збирав справу на Іващенко для невсипущого КДБ. За його заявою-доносом Дмитра Полікарповича арештували. Потім слідчий ізолятор, показовий суд і мордовські концтабори.

Похмурі будні ув'язнення не вбили прагнення свободи слова і духу. Вів щоденник, займався самоосвітою і... продовжував писати вірші. Дмитро Полікарпович постійно перебував у творчому тонусі, його присутність створювала атмосферу духовного піднесення. Навіть кримінальники не приховували до нього поваги. Після дворічного перебування в концтаборі – двадцять три роки ізгоєм. Коли вийшов з тюрми, КДБ запропонувало співпрацю, а як нагороду – місце вчителя в будь-якій школі Луцька. Він відмовився. Тому потрапив у село Поромів Іваничівського району. Там плекав талановитих учнів, які тепер відомі та вдячні своєму вчителю. Це поети-журналісти Олег Потурай, Віктор Вербич, Світлана Гах, директор Нововолинської школи Іван Пукля та інші.

Іващенко був незвичайним учителем. У часи христопродавчої національної глухоти виховував нове покоління для України – патріотичне, віддане високим ідеалам людяності, порядності. Атеїстична радянська держава забороняла педагогам доносити світло Христового вчення молодим. Та сутність Дмитра Полікарповича як людини була глибоко християнська. Цю високу мораль заклали йому батьки – прості працюючі хлібороби з Полтавщини. Саме тому в одному з віршів він визначив себе «людиною назавжди, людиною – наскрізь». Цю елегію, переспів з Федеріко Гарсія Лорки, написав 1966 р. в свій день народження у в'язниці (публікується вперше).

*Поете! Люби ти свій край –
не є злочин, коли це для всіх.*

Antonio Matshado

В нав'юченій кров'ю північної богині
На сірому тлові скелетів-беріз
Лиш сорок і сім продзвеніло людині,
Людині назавжди, людині – наскрізь.
А хтось позира кризь скирту протоколів,
Кризь ліпори ракових тлущих пухлин,
Кризь сморід кав'ярні і горласті футболі,
Кризь стяг коньяку з кров'яних копійчин,
Кризь клітки парканів, бушлатні ряднини,
Кризь сиві багнити й ціаністий яд, –
Не сорок і сім вшанувати людині,
А слово зв'язати і руки скувати.
Дух слова зв'язати? І руки-умільці?
І айстрові очі під плугом чобіт?
І проліски серця? І рани на серці?
І чуйність квіткову? І лагерний піт?..
Ха – ха!
Бабахнуте сміхом каміння бухкоче,
А ріки не з гір, а на гори струмлять.
Смереки розвіюють пам'ятку ночі,
І знов над чолом табунці ангелят!
А ангели мовлять слова голубині,
Лавруючи будні в поденній судьбі,
І ангели, щирі коханці України,
Ласкаво нашпунують вічність тобі.

Уже будучи на пенсії, педагог працює на Поліссі: спочатку в Камінь-Каширському, а потім Ратнівському районах. П'ять років зіграв його серце, відкрите до молоді, учительський та учнівський колектив Луцької гімназії № 21. На початку 90-х викладав українську мову у Волинській духовній семінарії Української Православної Церкви Київського Патріархату. Дуже радів, що в нас росте чудова молодь, засмучувався, коли бачив відсутність духовних устремлінь і павутиння міщанства.

Помер 12 липня – у день первоверховних апостолів Петра і Павла, найбільших учителів християнських, бо, напевно, заслужив у Бога, не отримавши за життя звань і титулів, називатися у серцях своїх учнів – Великим Учителем.

Лариса ОБУХОВИЧ

За чином освяти та Божественною Літургією з вікарієм служили: декан протоієрей Василь Шняк, намісник Замково-Свято-Архангельського монастиря, що в Луцьку, ігумен Святополк (Канюка), настоятель парафії ігумен Яків (Мільян), інше духовенство.

За Богослужінням співав хор Волинської православної богословської академії.

Про Боже – художнім словом

З нагоди Дня української мови й писемності, що відзначається **9 листопада**, коли вшановуємо преподобного Нестора Літописця, літературний редактор інформаційно-видавничого центру єпархії Віктор Гребенюк взяв участь у передачі телестудії «Крок назустріч», що демонструється на обласному ТБ, радіопередачі «Помічне читання» єпархіяльної студії «Благо» та виступив перед учителями у Волинському інституті післядипломної педагогічної освіти.

Всюди він наголошував, що «християнська тематика в нашій літературі починаючи від Нестора завжди була одна з провідних. Останніми ж роками палітру вітчизняного літературного життя поповнила Спілка християнських письменників».

Разом із В. Гребенюком у цих заходах були учасниками й інші члени волинського осередку Спілки – представники різних конфесій.

Молодь треба організувати

14 листопада інспектор з питань міської діяльності єпархії протоієрей Юрій Близнюк взяв участь у форумі керівників єпархіяльних відділів у справах молоді, що проходив у Київській православній богословській академії.

Захід проходив із благословіння Святейшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета й організований синодальним управлінням у справах молоді.

Представниками єпархіяльних управлінь підбито підсумки роботи за 2014 рік та обговорено напрями діяльності на наступний. Зокрема, вирішили зайнятись організацією молодіжних осередків безпосередньо на парафіях.

У Цуманському деканаті

16 листопада в клубі села Липно (Ківерецький район) відбувся вечір «Молимося за Україну».

На сцені виступили хори всіх храмів благочиння, а також запрошений хор священників із міста Костопіль (Рівенщина). Наприкінці присутні разом молилися за життя бійців, що воюють на Донбасі, та за неподільну Україну. Вечір влаштувала регент липенської Свято-Михайлівської парафії Валентина Громик.

У заході взяли участь декан протоієрей Тарас Манелюк із місцевим духовенством – протоієреями Василем Михалком (с. Холопець), Ігорем Цюмериком (с. Липно), Петром Герасимуком (с. Сильно), Сергієм Паладовським (с. Домашів), священником Ігорем Літвінцовим (селище Олика).

Пізнайте себе

17 листопада, у Міжнародний день студента, митрополит Луцький і Волинський Михайл очолив у кафедральному соборі Святої Трійці подячний молебень для викладачів і студентів Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

У слові до молодих людей високопреосвященний побажав, щоб пізнаючи світську науку, вони – найголовніше – пізнали себе. Наводячи як приклад слова Ісуса Христа «Царство Боже всередині вас є», архієпископ розтлумачив, що пізнаючи себе, ми пізнаємо Царство Боже.

Також митрополит нагадав притчу про таланти і наполегливо закликав реалізуватися в цьому житті.

У молитві взяли участь декан собору протоієрей Микола Нецькар, капелан вишу протоієрей Віктор Михалевич, соборне духовенство.

Інформаційна служба єпархії

*Докладніше про ці та інші події –
на офіційному сайті
pravoslavia.volyn.ua*

РАДИМО ПРИДБАТИ

БУДІВНИЧІ НАШОЇ ЦЕРКВИ

11 листопада священники епархії із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла взяли участь у презентації книги Михайла Довбищенка «Архів Української Церкви. Серія 2. Джерела. Випуск 1. Історія Луцького братства та братського монастиря 1617–1833 років».

Канцлер протоієрей Микола Цап у вітальному слові наголосив, що луцькі братчики внесли вагомий вклад у становлення та розбудову Православної Церкви в Україні, на Волині зокрема. Також вручив авторові й упоряднику книги – професорові Київського національного університету ім. Т. Шевченка – митрополиту благословенну грамоту.

На заході, що проходив у Музеї історії Луцького братства в обласному центрі (вул. Йова Кондзелевича, 5) також виступили ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин і настоятель братської Хрестовоздвиженської парафії протоієрей Василь Ключак, привітавши Братство й автора, науковців, інших представників інтелігенції міста.

Книгу можна придбати в приміщенні музею, який працює в робочі дні з 10 по 18 год.

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

ДВАДЦЯТЬ ЛІТ МИНУЛО...

9 листопада у Волинській православної богословській академії (ВПБА) відбувся вечір пам'яті митрополита Йоана (Боднарчука) з нагоди 20-ї річниці його загибелі. В 1994 році він очолював нашу епархію.

Організатором заходу стало Луцьке Хрестовоздвиженське братство. У вечорі взяли участь: канцлер епархії протоієрей Микола Цап, голова Братства Андрій Боднарчук та інші його члени, студенти ВПБА. Отець Микола та братчики ділилися спогадами про владу Йоана. Завершився вечір піснеспівом «Вічна пам'ять» за душу спочилого.

Митрополит Йоан (Боднарчук) народився 12 квітня 1929 року в с. Іване-Пусте на Тернопільщині. Зазнав репресій від радянської влади, був на засланні. Закінчив Ленінградську духовну академію. В 1977 році у Володимирському кафедральному соборі Києва висвячений на єпископа. Починаючи з 1989 року, стає одним із першоієрархів Української Автокефальної Православної Церкви. У 1992 році увійшов до Київського Патріархату, де перебував на кафедрах Дрогобицько-Самбірській, а згодом Луцько-Волинській. Трагічно загинув 9 листопада 1994 року в ДТП, похований у рідному селі.

Орест ВЛАСЮК. Світлина дякона Романа Кобрія

ОФІЦІЙНО

Священника Антона Коростова призначено настоятелем парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Лавичі Любешівського дек. (указ № 76 від 22 жовтня 2014 р.).

Священника Романа Братковського призначено капеланом однієї з військових частин ЗСУ (№ 77 від 27 жовтня).

Священника Тараса Іваніва звільнено від обов'язків настоятеля парафії Рівноапостольної княгині Ольги в с. Хрипаліч та опіки парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. П'ятидні Володимирського райдек. з правом переходу в іншу епархію (№ 78 від 3 листопада).

Священника Олександра Маїла звільнено від обов'язків настоятеля парафії Собору волинських святих в с. Заболоття Ратнівського дек. і призначено настоятелем парафії Рівноапостольної княгині Ольги в с. Хрипаліч з опікою парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. П'ятидні Володимирського райдек. (№ 79, 80 від 3 листопада).

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

Заснування храму: 170 років тому (невідомо якого дня й місяця) – собор Різдва Христового у Володимирі-Волинському.

2 січня

День освяти храму: 10 років тому – церква Різдва Йоана Хрестителя в Ковелі.

9 січня

День висвяти: 10 років тому – священник Артем Кованський, клірик парафії Ікони Холмської Богоматері в Луцьку.

14 січня

День висвяти: 15 років тому – протоієрей Юрій Близнюк, інспектор з питань місійної діяльності духовної консисторії, настоятель парафій Великомучениці Катерини в Луцьку та Воскресіння Господнього в Луцькій міській лікарні.

16 січня

День народження: 35 років тому – священник Іван Боровий, клірик собору Святого Духа в Нововолинську.

25 січня

День народження: 40 років тому – протоієрей Віктор Липчик, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Хорохорин Луцького райдек.

27 січня

День народження: 35 років тому – священник Микола Черняк, клірик домового храму Всіх волинських святих Волинської православної богословської академії.

30 січня

День висвяти: 10 років тому – священник Микола Себет, настоятель парафії Воздвиження хреста Господнього в с. Угринів Горохівського дек.

31 січня

День висвяти: 5 років тому – ієромонах Макарій (Дядюсь), насельник чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин на Ківереччині.

Щиро і радісно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, брати й сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многі і благі літа!

ПАЛОМНИЦТВА

6 грудня 2014 р., 1 січня 2015 р. – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 100 грн. Зголошуватися не пізніше ніж за день до початку прощі.

2–9 березня – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа»). Проводиться з благословіння Патріарха Філарета): Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна

Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Лідда – Кумран. Зголошуватися не пізніше ніж за три тижні.

Виїзд на всі богомілья – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі епархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. 0332-71-83-77, 050-812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

<p>СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ</p> <p>ЧИТАЙТЕ</p> <p>Газета «Волинські епархіальні відомості»: запитуйте у храмах, кіосках, передплачуйте на пошті (виходить раз на місяць). Звертатись: (0332) 72-21-82, hazeta.vyev@gmail.com</p> <p>Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки).</p>	<p>Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.</p> <p>Звертатись: (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97, kljuchi@ukr.net</p> <p>ДИВІТЬСЯ</p> <p>Відеоканали в інтернеті: Youtube.com/PravoslaviaVolyni; Youtube.com/social1970</p> <p>Передача «Що каже священник» на обласному державному телебаченні (виходить раз на місяць – слідкуйте за телепрограмою). Звертатись: (0332) 72-21-82, telesobor@gmail.com</p>	<p>СЛУХАЙТЕ</p> <p>Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).</p> <p>Звертатись: (095) 126-40-77, blaho@ukr.net</p> <p>ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ</p> <p>Сайт Pravoslavia.volyn.ua – історія, устрій епархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.</p>
--	--	--

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За редакцією: Митрополит Волинський і Луцький ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Свідчення про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської епархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)

Друк – ПрАТ «Волинська обласна друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 4884. Наклад 3600 пр. Передплатний індекс 91241

Редакція

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Андрій ГНАТЮК, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «НІЦІАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. Volynkonsistoria@ukr.net.
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00.
Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий епархією
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Вице-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00

Інформаційно-видавничий центр
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність епархії) – info@pravoslavia.volyn.ua
Сайт pravoslavia.volyn.ua – info@pravoslavia.volyn.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські епархіальні відомості» – hazeta.vyev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК. Telesobor@gmail.com
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. blaho@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.
Тел. (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net.

Капеланська служба
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Україна»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Відділ організації благодійності та соціального служіння
Завідувач Валерія ЛЕСЮК. Моб. (095) 037-67-00. Social-sluzhba@ukr.net

Склад-магазин ікон, риз, церковного начиння тощо
Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Розпорядок роботи: понеділок–п'ятниця – з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва від 13 до 14-ї.

ПЕРЕНОСИТИ ПИЛИПІВКУ?

З інтерв'ю митрополита Луцького і Волинського Михаїла для сайту *Slovovolynti.com*

У переддень свята, що називається Собор архістратига Михаїла та інших небесних сил безплотних, «Слово Волині» завітало до найвідомішого на Волині Михаїла – керуючого Волинською єпархією Української Православної Церкви Київського Патріархату. Та виявилось, що владика своїм покровителем називає не лише Архістратига Михаїла...

– Мій день ангела – 13 жовтня, а не 21 листопада. Тоді відзначають Михаїла – першого митрополита Київського. На честь цього святого я прийняв постриг. Але я вшановую і 21 листопада, бо Архістратига Михаїла також вважаю своїм небесним покровителем.

– Для більшості людей день народження – більше свято, аніж, наприклад, день ангела. У святих отців, кажуть, навпаки. Підтвердите чи заперечите?

– І день ангела, і день народження – особливі дні в житті кожної людини. І говорити про більшу чи меншу вартість кожного з них було б неправильно. День народження говорить про фізичну появу людини в світ. А день ангела свідчить про духовне народження людини і її причетність до вічності. Це дві окремі теми, й неправильно вирішувати, яка з них важливіша. Тому шанувати треба обидві події, але, на мою думку, по-різному.

– Цікаво, на чому і як акцентувати?

– День народження – свято тілесне, тому тут доречним буде і гостина, і частування. Головне цього дня – вшанувати батьків, адже саме завдяки їхній любові ви з'явилися на світ.

А от день ангела – свято душі, її єднання з Богом, тож людина має йти до храму, посповідатися, причаститися. Можна продовжити святкування й за столом, але дещо скромніше. Саме на день ангела людина згадує про душу. І тому кожен має знати не тільки коли народився, а й день свого небесного покровителя, день ангела. Людей називають на честь святого, тому ми маємо знати про його земний шлях, вшанувати його і відповідати своєму імені.

Неправильно називати дітей нехристиянськими іменами – Октябриною, Тракториною чи Владленом («Владі-мір Ленін»).

– Зараз знову нові віяння, нові імена. Нещодавно новонародженого назвали Євромайданом. У росіян з'явилось навіть ім'я Торпунт («торжество Путіна»). Що скажете про цю моду?

– Не потрібно бігати за модою. Дітей варто називати традиційно звичними для нас іменами. Часто буває, що дають ім'я дитині, а не знають, що воно означає. Нове віяння проглядається й у тому, що дитину хочуть охрестити

й дати подвійне, за традицією Заходу, ім'я. Тобто люди беруть за основу формулу, а її наповнення, змісту – не знають. Але немає двох імен, є лише одне, яке, згідно з православною традицією, дають дитині восьмого дня, після якого й охрещують (за умови, що нема якихось форс-мажорних обставин).

– Незабаром Різдвяний піст. У нас склався стереотип, що піст – це насамперед не їсти м'яса, не вживати алкоголю. Як донести до широкого загалу, що постити треба також і ментально?

– Піст – це обмеження. І обмежувати треба себе в ім'я чогось. З 28 листопада ми себе обмежуємо і готуємо до свята Різдва Христового. Це і є для нас достойною зустріччю цього свята. Обмежуємось і в їжі, і в тому, що сприймаємо очима, слухом, доводимо стан душі до такого рівня, щоб свято Різдва стало чимось особливим. Ми ж готуємо до свята оселю: щось купуємо, прикрашаємо. А власне Різдво – кульмінаційний момент. Бо це – свято душі, радості, свято нашого визволення від гріха прокляття і смерті.

З народженням Ісуса Христа настала нова ера. І цей день треба правильно святкувати. Вітання з зимовими святами чомусь звучить так: «Вітаємо з Новим роком та Різдва Христовим». Хоча правильно – «З Різдва і Новим роком». Бо 2015 рік, який матимемо, насправді рахують від Різдва Христового...

Новий рік святкуємо, але в цей час – піст. Але цілий тиждень святкуємо, акції різні проводимо... Уже якийсь пропонував: щоб не грішити, перенесімо піст на тиждень раніше. Тоді ми на тиждень раніше його закінчимо. І тоді відсвяткуємо Новий рік, не порушуючи посту. Пасхальний же піст закінчується за тиждень до Великодня (потім – Страсна седмиця). Так само і Пилипівку можна закінчити не 6 січня увечері, а 30 грудня, якщо розпочати не 28, а 21 листопада...

Люди ще не готові до таких змін, але вони потрібні. Щоб не було: «Вітаю з Новим роком і Різдва Христовим». Новий рік – це ж навіть не свято, а лише подія. Те, що ми цю подію можемо гучно відзначити, ще не робить її святом. А Різдво – не тільки подія, а велике торжество. І поки ми не змінимо свого ставлення до цього, будемо мати по два Різдва і по два Нових роки. Свято має приносити людині радість, а не хвору голову наступного дня...

Розмовляв Костянтин ЯВОРСЬКИЙ
Світлина інформаційної служби єпархії

ТОЧКА ЗОРУ

ДЕ ГУРТ, ТАМ І СИЛА!

«...Де двоє чи троє зібрані в ім'я Моє, там Я серед них» (Мф. 18:20), – говорив Христос. Тож хочеться, аби кожна добра справа, за яку беруться гуртом, була благословенна Творцем і увінчувалася успіхом. Але щось таки, мабуть, порушилося останнім часом у суспільстві людському, бо аж ніяк не тримаються логіки дії, які постають перед нашим зором.

Відшуміла чергова виборча кампанія, проне-слась бравурним вихором через серце і розум кожного представника так званого електорату і дала поживу для експертів та аналітиків. У розкішних студіях перед об'єктами телекамер, у громадському транспорті, на дворових лавках міркують люди про те, що відбулось, аналізують, сперечаються, шукають істини.

Легше останнім часом зібрати велелюдну громаду на майдані під стягом якоїсь нової партії, ніж об'єднати навколо маленької конкретної справи. До таких печальних висновків спонукають злободенні картини нашого побуту. Сільська громада, на жаль, почала забувати добрі прадідівські традиції, пов'язані зі словом «толокá». Колись люди збиралися один до одного на вечорниці не тільки щоб поспівати. У тісній хаті з каганцем усім знаходилося діло – вишивали, пряли, ткали, дерли пір'я, лущили кукурудзу... Збиралися разом і на жнива, збір іншого врожаю, будівництво хати. Якщо виникала у кого потреба в грошах – скидалися, хто скільки міг. «У гурті то й смерть не страшна» – впевнені були українці, бо не тільки біда, а насамперед добрі справи єднають наш народ, наділяють неабиякою мужністю.

Тепер же раптово стали перед фактом якоїсь начебто безпорадності. У міських багатотисячних дворах мешканці не спроможні толокою об-лаштувати дитячого чи спортивного

майданчика, поставити зручну лавочку для відпочинку. Із ЖЕКу – не дочекаєшся. Виглядають «спонсора». І він приходить – під звуки духового оркестру, із урочистим перерізанням стрічки, ярликом, прикріпленим до «новобудови» із назвою благодійницьких адрес та імен: не забудьте, мовляв, віддати свій голос на чергових виборах за вашого рятувальника! Сільські громади, які в усі віки відзначала хазяйновитість та мудрість, не можуть нині спромогтися навіть на невеличку будку від дощу на автобусній зупинці – ждуть чергових

виборів, аби виклянчити у кандидата кілька гривень на таку серйозну справу! Єдине, що згуртувало громади останнім часом, – будівництво храмів, бо то справа свята. Але почастішали випадки, коли кандидати «задобрюють» грошима парафіян і на ремонт чи облаштування території Божого дому.

Згадаймо, як через Мойсея Господь закликав людей долучитися власною працею та жертвопринишенням до будівництва святилища: «...І взяли вони від Мойсея всі приношення, які

принесли сини Ізраїлеві на потреби святилища, щоб працювати. Між тим ще продовжували приносити до нього добровільні дари кожного ранку. Тоді прийшли всі мудрі серцем, що виконували всякі роботи у святилищі, кожен від своєї роботи якою хто займався, і сказали Мойсеєві говорячи: народ багато приносить, більше, ніж потрібно для робіт, які повелів Господь зробити. І наказав Мойсей, і оголошено було у стані, щоб ні чоловік, ні жінка не робили уже нічого для приношення у святилище; і перестав народ приносити. Запасу було доволі на всякі роботи, які належало зробити, і навіть залишилося» (Вихід, 35:3–5).

Щедрість народна не має межі, коли благословенна Богом. Що ж трапилось у нашому суспільстві, якщо навіть парафіяни опускають безпомічно руки, коли йде мова про ремонт храму, купівлю церковного начиння, загрожує кладовища? На людську свідомість явно мають вплив сучасні тенденції, коли благодійник не бажає залишатися невідомим і вимагає за свою «доброту» віддачу у формі нашого голосу на виборах. На цих людях справджується пророцтво Ісаї: «Слухом почуєте – і не зрозумієте, і очима дивитися будете – і не побачите» (Мф. 13:14).

Віталій КЛИМЧУК

РАДИМО ПРИДБАТИ

Вчитися стане легше

Посібник із біблійно-церковної археології викладача Волинської православної богословської академії, доктора історичних наук, професора Михайла Кучинка представлено **15 жовтня** у стінах цього вишу. Книгу випустив єпархіальний видавничий відділ «Ключі» спільно з видавництвом «Надтир'я».

Ідея створити цю працю в Михайла Михайловича виникла 2011 року, коли розпочав викладати у духовній школі. Автор – визнаний авторитет у галузі археології, довгий час викладає її у Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки. Проте беручись за релігійний напрям, усвідомлював нелегку працю, за яку взявся. Під час презентації розповів, що це п'ятий варіант упорядкування його трудів з цього предмету.

Книга вміщує повний курс із 23 лекцій; це перше видання дисципліни українською мовою. Її можуть отримати й інші навчальні заклади нашої Церкви. Відтепер і викладання, і вивчення біблійно-церковної археології стане простішим, бо викладачі й студенти зможуть опиратись на нього як на певне джерело.

У презентації взяли участь: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор протоієрей Володимир Вакин, викладачі, студентство.

Придбати «Біблійно-церковну археологію» можна в єпархіальній книгарні-бібліотеці «Ключі» (Луцьк, просп. Волі, 2. Вхід праворуч від обласної юнацької бібліотеки).